

Dějiny světového filmu

Okruhy ke zkoušce pro studenty KFS po I. semestru

Na rozdíl od přednášek FAMU, které během prvního semestru proberou vývoj světového filmu až do roku 1945, jsou otázky KFS koncipovány pro časové rozpětí **1890/95-1929/30**. Důvodem je logicky větší důraz uměnovědné katedry a znalosti studentů z tohoto období.

Otázky jsou koncipovány tak, aby studentovi napomohly k budoucí přípravě na **bakalářskou zkoušku**, s těmito otázkami se však zcela nepřekrývají.

Základní a zcela povinnou **literaturou** je kniha:

- David Bordwell – Kristin Thompson, *Dějiny filmu*. AMU – NLN 2007, s. 9-220.

Doplňkovou literaturou, ve které doporučujeme vždy jen vybrané kapitoly k jednotlivým tematickým okruhům, jsou:

- Ulrich Gregor – Enno Patalas, *Dějiny filmu*. Bratislava: Tatran, 1968.
- Lee Grieveson – Peter Krämer, *The Silent Cinema Reader*. Routledge 2006.
- Georges Sadoul, *Dějiny světového filmu. Od Lumiéra až do současné doby*. Praha: Orbis 1963.
- Jerzy Toeplitz, *Dějiny filmu 1. 1895-1918*. Praha: Panorama, 1989.
- Stanislav Ulver, *Západní filmová avantgarda*. Praha: ČSFÚ, 1991.

Tyto knihy, vydané většinou před rokem 1989, mohou obsahovat ideologizované, oficiální kulturní politice poplatné pasáže výkladů dějiny filmu. U studentů vysoké školy humanitního zaměření očekáváme schopnost kritického čtení těchto pramenů a schopnost oddělení adekvátních a politizovaných informací.

Součástí přípravy na zkoušku z Dějin světového filmu je tak povinné **shlednutí vybraných filmů**, které jsou uvedeny pod zněním otázek. Seznam těchto filmů vychází částečně z obsahu projekcí na FAMU, částečně z potřeb KFS.

OTÁZKY

1. Počátky filmové historie

Filmová prehistorie, předpoklady pro vznik pohyblivých obrazů, vynález filmu, průkopníci filmu, pokusy o komerční využití kinematografu, T. A. Edison, bratři Lumièrové, bratři Skladanowští.

2. Raný film

Rozvoj filmového průmyslu, vývoj filmové řeči, filmové technologie, vyprávěcích postupů, konstituce žánrů raného filmu. První filmoví režiséři, Georges Méliès, Louis Feuillade, anglická brightonská škola, italský historický film, produkce společnosti Film d'Art.

3. Počátky amerického filmového průmyslu

Boj o expanzi amerického filmového průmyslu, systém nickelodeonů, nástup dlouhého hraného filmu a hvězdného systému, Erwin S. Porter.

4. Vývoj americké filmové grotesky

Formování žánru od divadelní tradice k specificky filmovým prostředkům, slapstick-groteska a Mack Sennett, nástup celovečerní metráže a její vliv na vývoj žánru, prolínání s jinými žánry, politická angažovanost, autorská groteska. Stan Laurel a Oliver Hardy, Buster Keaton, Harold Lloyd, Charles Chaplin, bratři Marxové.

5. Vznik evropských národních kinematografií

Významné období skandinávské kinematografie (Dánsko, Švédsko – charakteristika žánrové a autorské tvorby, Svensk Filmindustri, Victor Sjöström, Mauritz Stiller, Carl Theodor Dreyer), Itálie, Velká Británie, Rusko (A. O. Drankov, Jakov Protazanov), Francie (rozkvět seriálu, vznik velkých filmových společností).

6. Vznik Hollywoodu

Klasický Hollywood, studiový systém, hvězdný systém, utváření majors a nezávislých, filmová tvorba v Hollywoodu 10. let, stylové a technologické změny, žánry a významné osobnosti Thomas H. Ince, D.W. Griffith).

7. Sovětská montážní škola 20. let

Společenské a politické okolnosti vzniku, teoretické práce tvůrců montážní školy, forma a styl sovětské montáže, Dziga Vertov, Lev Kulešov, Sejgej Ejzenštejn, Vsevodov Pudovkin, Alexander Dovženko, Frigorii Kozincev, Leonid a Ilja Trauberg.

8. Francouzský film ve 20. letech

Hlavní poválečné žánry, změny v postavení francouzských společností v rámci světového trhu, chronologický přehled francouzských filmových avantgard do nástupu zvuku (hlavní tvůrci, teoretická východiska, formální rysy – postupy s kamerou, stříh, mizanscéna). Jean Epstein, Marcel L'Herbier, Jean Renoir, Germaine Dulac, Man Ray, aj.

9. Německo ve 20. letech

Fenomén výmarského filmu (historický a kulturní kontext), expresionismus, kammerspiel, nová věcnost, uliční filmy, hlavní tematická východiska, nástin produkčního zázemí, Ernst Lubitsch, Robert Wiene, Fritz Lang, F. W. Murnau.

10. Hollywood v letech 1920-28

Vertikální integrace, struktura filmového průmyslu, MPPDA, studiová tvorba (charakteristika estetických a technologických změn), tvůrci (John Ford, Frank Borzage), zahraniční filmaři v Hollywoodu (Ernst Lubitsch, Erich von Stroheim, F. W. Murnau aj.).

11. Evropské filmové trendy

Míšení stylistických postupů, vznik pojmu „umělecký film“, abstraktní animace, dada filmy, surrealismus, cinéma pur, experimentální hrané filmy, lyrické dokumentární filmy, počátky dokumentárního filmu. Luis Buñuel, Salvador Dalí, Viking Eggeling, Walther Ruttmann, , Hans Richter, Jean Vigo, René Clair, Fernand Léger, Henri Chomette, Alberto Cavalcanti, Henri Storck, Robert Flaherty, Esfir Šubová, Dziga Vertov, Joris Ivens.

12. Nástup zvuku

Zvuk ve Spojených státech amerických, vliv zvuku na vývoj stylu a technologie, patentové spory USA versus Německo, způsoby řešení jazykových verzí v raném zvukovém filmu, mezinárodní přijetí zvuku (Francie, Velká Británie, Rusko), příklady inovativního použití zvuku z rané zvukové éře.

POVINNÉ FILMY

Požadujeme znalost celých filmů, nikoliv pouze ukázek!!!

Werner Nekes: Media Magica I, IV., V.

10 vybraných filmů bratří Lumièrů

10 vybraných filmů Georgese Mélièse

vybraný film brightonské školy

Zlomený květ

Poklad pana Arna

Intolerance

Vozka smrti

Deset dní, které otřásly světem

Matka

Kabinet doktora Caligariho

Upír Nosferatu

Metropolis

Slaměný klobouk

Chamtivost

Frigo na mašině

Člověk s kinoaparátem

Zlatý věk

Jen hodiny

Na slovíčko Nice

Atalanta

Diagonální symfonie

Pád dynastie Romanovců

Pod střechami Paříže

Utrpení pany Orleánské

Křižník Potěmkin

Ústřicová princezna

Velká vlaková loupež

Země

Poslední štace

Andaluský pes

Fantomas (kterýkoliv díl)

Chaplin se vrací z flámu

Chaplin tulákem

Chaplin šumařem

Chaplin na kolečkových bruslích

Chaplin uprchlým trestancem

Moderní doba

Pád domu Usherů *nebo* Trojdílné zrcadlo

Eldorado

On ve strašidelném domě

Jeho výsost lišák

Dětské tváře

Ecce homo

Berlín, symfonie velkoměsta

Nanuk, člověk primitivní

Modrý anděl

Milión *nebo* Pod střechami Paříže